

SMIL-midler i Trondheim kommune: Tiltaksstrategi og retningslinjer 2024-2027

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å:

- Redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift
- Tilpasse jordbruket til klimaendringer
- Fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap

Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier. Prioriteringen av tiltakene er gjort i samarbeid med de lokale bondelaga i Trondheim kommune.

Tilskudd kan innvilges til foretak som oppfyller vilkårene for produksjonstilskudd. Tilskudd kan også innvilges til eiere av landbrukseiendommer dersom det foregår en slik produksjon på eiendommen.

Søknadsfrist og søknadsbehandling:

Søknadene vil bli behandlet fortløpende ettersom de kommer inn til kommunen. Søknader som kommer inn etter 1. oktober vil bli behandlet etter nyttår ut fra neste års bevilgning.

Andre ting å huske på med søknaden:

- Leveres elektronisk via Altinn
- Inneholder kart, prosjektplan, kostnadsoverslag og finansieringsplan
- Tiltaket kan ikke være igangsatt før søknaden er behandlet

Lokale målsettinger for Trondheim kommune:

Jordbruket i kommunen skal rustes til å håndtere konsekvensene av endret klima. Trondheim kommune skal ha et aktivt jordbruk og levende kulturlandskap i god hevd ved å:

- Hindre forurensning. Det er spesielt viktig å hindre erosjon og forurensning fra jordbruksarealer
- Ivareta verdifulle kulturbetingede naturtyper og arter i henhold til naturmangfoldloven
- Hindre gjengroing av jordbruksarealer
- Beholde kulturmarkseng som et karbonbindingstiltak¹
- Bidra til at verneverdige bygninger som er viktige i kulturlandskapet blir ivaretatt
- Sikre en kanalisering av ferdsel for friluftsliv for å unngå driftsulemper for landbruket

---

¹ [Karbonlagring i norske økosystemer, NINA](#)

Utfordringer:

- Klimaendringer kan gi store nedbørsmengder, som igjen gir utfordringer med overvann når det hydrotekniske anlegget er gammelt. Dette kan igjen føre til tap av avling på grunn av flom. Landbruket trenger gode hydrotekniske anlegg for at dreneringen skal fungere.
- Mye av dyrkajorda i kommunen er for dårlig drenert, og gir reduserte avlinger, økte klimagassutslipp, økt avrenning av næringsstoffer og økte lystgassutslipp.
- Økt nedbør og gjødsling gir utfordringer for det biologiske mangfoldet i og rundt vassdrag.
- Gjengroing av beiteområder gjør at dyrka og dyrkbar jord og biologisk mangfold forsvinner.
- Manglende gjerdehold mot, og i utmark gjør husdyrhold krevende.
- Nedgang i husdyrhold i kommunen fører til mindre bruk av beiter og beiter som gror igjen, og med det tap av naturmangfold.
- Når bygningsmasse og bygningsmiljøer som representerer landbruksdrift og byggeskikk fra gammel og nyere tid forsvinner, taper vi verdifull historie.
- Når arkeologiske kulturminner forsvinner på grunn av utbygging, dyrking og lignende, tapes verdifull historie.
- Potensiale for konflikter mellom friluftsliv og bynært landbruk er tilstede, og kan dempes gjennom tilrettelegging og kanalisering av turdrag.

Tabell 1. Tiltak med prioritet og tilskuddssats

Prioritet	Tiltak	Tilskuddssats (av godkjent kostnadsoverslag)
1	Forurensningstiltak og avrenning til vann <ul style="list-style-type: none"> ● Utbedring og supplering av hydrotekniske anlegg (rørgater, kummer, grøfteutløp/inntak, avskjæringsgrøfter, etc.). ● Etablering av fangdammer som rensertiltak. ● Skjøtselstiltak og steinsetting langs bekke-/elveløp for å bedre vannmiljøet. ● Etablering av vegetasjonssoner for å redusere erosjon og arealavrenning (i skråninger, fangdammer/våtmarker og langs vassdrag).	Inntil 70 %
	Åpning av lukkede bekker for å redusere erosjon og øke bekkens evne til å rense seg selv	Inntil 60 %
	Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter som leder fram til konkrete tiltak for å forebygge avrenning/forurensing/erosjon til vassdrag.	Inntil 100 %

2	<p>Ta vare på biologisk mangfold (utvalgte og trua naturtyper) i kulturlandskap</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Legge til rette for pollinerende insekter ● Istandsetting av kulturmark (slåtte- og beitemark) ● Fjerning av fremmede skadelige arter (jordbrukets kulturlandskap) ● Dammer med fokus på biologisk mangfold. Det gis også tilskudd til rensing av dammer. <p>Rydding av kulturbeiter med høyt biologisk mangfold</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Inngjerding av kulturbeiter ● Andre skjøtselstiltak 	Inntil 100 %
3	<p>Innkjøp av utstyr til elektronisk gjerdning av beitedyr for å ivareta viktige biologiske verdier.</p> <p>Det gis tilskudd til innkjøp av nytt utstyr. Påstarta tiltak støttes ikke. Tilskudd gis kun til brukere som disponerer gammel kulturmark og -beiter i utmark. Utstyret må brukes på utmarksbeite, men kan i tillegg brukes på innmarksbeite.</p> <p>Det vil bli satt vilkår til foretaket om at utstyret skal brukes på søkerens beitedyr i minst 3 år etter innkjøp.</p>	Inntil 50 %.
4	<p>Tilrettelegging og friluftsliv</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Turstier i jordbrukslandskapet – etablering og istandsetting for allmennheten ● Informasjon- skilting 	Inntil 50 %
5	<p>Restaurering av gamle gårdsmiljøer og bygninger (istandsetting av eksisterende verneverdige bygninger)*</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tilskuddet gis kun til eksteriør og konstruksjon. <p><i>*i samråd med kulturmyndighetene i fylkeskommunen</i></p>	Inntil 35 %
6	<p>Øvrige tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Andre SMIL- tiltak som kan støttes i henhold til kommunens tiltaksstrategi for SMIL. <p>F.eks.: Tak til utendørs gjødsellager når formålet er å redusere utslipp til luft, flomdempende tiltak, miljøplantinger, planleggings- og tilretteleggingsprosjekter som leder fram til konkrete tiltak (unntatt hydrotekniske tiltak), m.m.</p>	Vurderes iht. lokal tiltaksstrategi, gjeldende regelverk og tilgjengelige midler.

Gjeldene satser for eget arbeid finner du på nettsidene våre:

https://www.trondheim.kommune.no/tema/klima-miljo-og-naring/natur/landbruk/#satser_for_eget_arbeid_i_landbruket

Bakgrunn for Trondheim kommune sin tiltaksstrategi er:

- [Kommunedelplan landbruk 2024-2034](#)
- [Kommunedelplan naturmangfold 2023-2032](#)
- [Vannforvaltningsplan 2022-2027 Trøndelag vannregion.](#) Tiltak fra denne brukes i kommunen og legges inn i vann-nett.
- [Byantikvarens kart:](#) antikvarisk klassifisering av bebyggelse og kulturminneplan.
- Lokale registreringer av naturmangfold og naturtyper
- Regionale registreringer av kulturlandskap
- [Kommunal strategi for kulturlandskap i kommunal eie](#)

Tilskuddene i disse retningslinjene og tiltaksstrategien bevilges i henhold til:

- [Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket FOR-2004-02-04-448](#)

- [Rundskriv 2021/18 Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket – kommentarer til regelverk](#)